

Uchwała Nr

Rady Miejskiej w Chęcinach

z dnia

w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Chęciny

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2022.559) w związku z art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U.2022.447) Rada Miejska w Chęcinach uchwała co następuje:

§1.

Uchwała się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Chęciny w brzmieniu ustalonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§2.

Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Chęciny oraz Kierownikowi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chęcinach.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

KONRAD KOKOWSKI
ADWOKAT

Uzasadnienie

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U.2022.447 ze zm.) ustawodawca nałożył na gminę obowiązki w zakresie tworzenia i rozwoju opieki nad dzieckiem w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 cytowanej ustawy do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu m. in. opracowuje 3 letnie programy wspierania rodziny.

Program zawiera kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach naturalnych.

Celem Programu jest przywracanie rodzinom zdolności do przezwyciężenia ich problemów opiekuńczo-wychowawczych przy współpracy samorządu, organizacji pozarządowych i innych instytucji zajmujących się rodziną.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

K I E R O W N I K
Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chęcinach

mgr Ewa Znojek

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2022-2024 DLA GMINY CHĘCINY

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych, ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny. Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodzin. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną będzie jak najszybszy powrót do rodziny biologicznej.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny.

W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego, lokalnego systemu. Ważne jest, by działania i decyzje względem rodziny były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, Sąd, policja). Konsekwencją powyższego zapisu jest wprowadzenie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 opracowanego w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest strategicznym dokumentem Gminy Chęciny mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Realizowane w ramach Programu zadania będą koncentrować się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie przywracając jej zdolność do prawidłowego wypełniania ról opiekuńczych i wychowawczych.

Analizując ilość osób objętych wsparciem systemu pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców Gminy Chęciny, pomocą objęto 4,37% mieszkańców.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Najwięcej rodzin korzystających z pomocy społecznej przypada na rok 2019 i dotyczy 5,93 % z 14 915 osób zamieszkałych na terenie Gminy Chęciny. Najmniejsza zaś skala pomocy społecznej przypada na rok 2021.

Z powyższej tabeli wynika, że najliczniejszą kategorię stanowią rodziny z jednym dzieckiem, najmniejszą – rodziny wielodzietne z czwórką dzieci i więcej.

Dane uwidaczniają, że nastąpił spadek osób, które korzystają z pomocy społecznej na co znaczący wpływ ma program „Rodzina 500 plus”. Ponadto dobra sytuacja na rynku pracy ma również obiecujący wpływ na zmniejszenie liczby beneficjentów korzystających z środowiskowej pomocy społecznej. Spadek osób objętych pomocą podyktowany jest również brakiem waloryzacji kryterium dochodowego, uprawniającego do uzyskania pomocy.

Rodziny korzystające z pomocy społecznej borykają się z różnymi problemami, które najczęściej wynikają z ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przemocy stosowanej w rodzinach oraz choroby alkoholowej.

Poniższa tabela obrazuje liczbę rodzin korzystających z pomocy społecznej z podziałem na rodzaj trudnej sytuacji życiowej.

Tab. 3 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2021 z podziałem na powody trudnej sytuacji życiowej.

<i>Lp</i>	<i>Powód trudnej sytuacji życiowej</i>	<i>2019 rok</i>	<i>2020 rok</i>	<i>2021 rok</i>
1.	Ubóstwo	150	143	151
2.	Bezrobocie	93	85	72
3.	Długotrwała lub ciężka choroba	191	179	186
4.	Niepełnosprawność	109	102	116
5.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	12	8	5
6.	Rodziny niepełne	10	4	3
7.	Rodziny wielodzietne	23	17	3
8.	Przemoc w rodzinie	8	7	5
9.	Alkoholizm	11	10	11

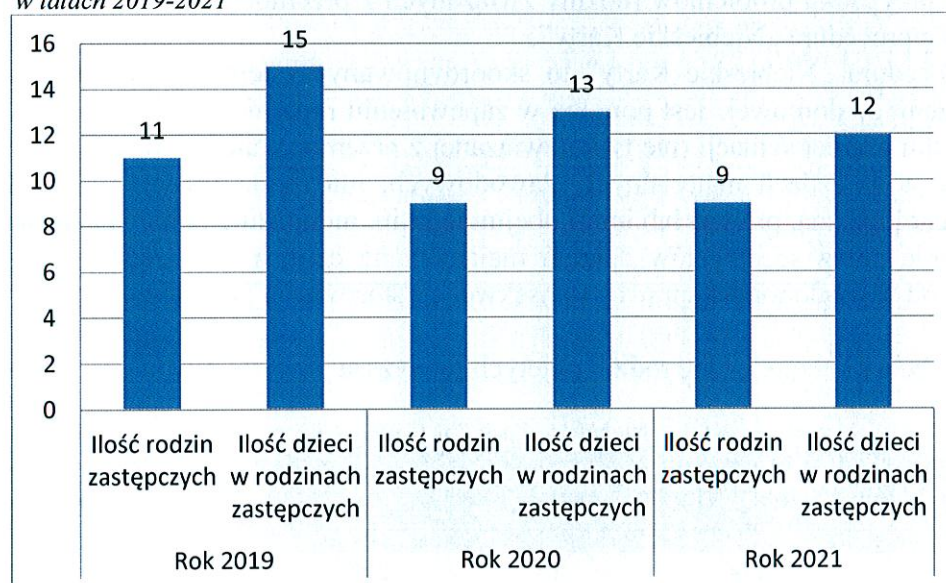
Źródło: dane własne M-GOPS w Chęcinach

Jak pokazują dane w powyższych tabelach najczęściej rodzin korzystało z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby, na drugim miejscu plasuje się

własnej sprawczości, zwiększyć ich poczucie wpływu na swoje życie, nadrzędnym zaś celem jest podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Tutejszy Ośrodek zatrudnia 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin z którymi jeden asystent może w tym samym czasie pracować jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15 –tu. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia finansowego. W sytuacjach gdy rodzice nie są w stanie lub nie chcą sprawować opieki nad własnym dzieckiem, w pierwszej kolejności dziecko umieszcza się w rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej następuje dopiero po wykorzystaniu wszystkich możliwych rodzinnych form opieki.

W sytuacji, gdy rodzice zostają trwale lub czasowe pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, Sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Rodziny zastępcze zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie, jednak pobyt w nich jest jedynie tymczasowy. Poniższy wykres przedstawia liczbę rodzin zastępczych w Gminie Chęciny w latach 2019-2021

Wykres nr 1 Liczba rodzin zastępczych i dzieci w pieczy zastępczej w Gminie Chęciny w latach 2019-2021

Źródło: dane PCPR w Kielcach

Z powyższych danych wynika, że największa liczba rodzin zastępczych oraz dzieci w tych rodzinach przypada na rok 2019. W latach 2020–2021 liczba rodzin zastępczych utrzymuje się na tym samym poziomie.

Rodzina zastępcza jest pomocą zarówno dla dzieci, jak i ich rodziców, daje szansę na reintegrację, pozwala – poprzez zastępstwo w najważniejszej z ról społecznych rozwiązać sprawy konfliktowe i trudne, zrozumieć istotę problemów występujących w rodzinie. Celem ich jest wzmocnienie rodzin naturalnych i dążenie do powrotu do nich dzieci.

Gmina Chęciny współfinansowała koszty związane z pobytem dzieci w pieczy zastępczej. Zestawienie kosztów obrazuje wykres nr 2.

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

<i>GMINA</i>	<i>POWIAT</i>
<ul style="list-style-type: none">• profilaktyka – wspieranie rodziny,• asystent rodziny,• placówki wsparcia dziennego,• rodziny wspierające,• inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny.	<ul style="list-style-type: none">• piecza zastępcza i instytucjonalna,• usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,• adopcje,• rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka,• placówki opiekuńczo – wychowawcze,• usamodzielnienie,• organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator),• rodziny pomocnicze.

Zadaniem ustawowym Gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent rodziny zajmuje się wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodziny służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec asystentury ustaje wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo – wychowawcze.

Państwo nie może zastępować działań poszczególnych osób czy rodzin, które powinny własnymi siłami i środkami zaspokajać potrzeby egzystencjalne. Może natomiast, pomagać wówczas, gdy osoby te nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć trudnej sytuacji życiowej w jakiej się znalazły.

Misją pracy pracowników pomocy społecznej jest umożliwienie każdemu potrzebującemu pomocy w rozwoju swojego potencjału i zapobieganie dysfunkcjom poprzez promowanie społecznych zmian w celu skutecznego rozwiązywania problemów.

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Zespół Interdyscyplinarny,
- placówki oświatowe,
- organizacje pozarządowe.

Partnerzy uczestniczący w realizacji Programu:

- Komisariat Policji w Chęcinach,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich w Kielcach,
- Kuratorzy Sądowi,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kielcach,
- poradnie psychologiczno – pedagogiczne,
- placówki służby zdrowia,
- Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach,
- świetlice środowiskowe,
- Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano” w Chęcinach.

VIII. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Chęciny ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała. W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących rezultatów:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego,
- ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka;
- wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- umożliwienie dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizujących program wspierania rodziny.

IX. MONITORING PROGRAMU

Monitoring realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 dla Gminy Chęciny będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu danych będących w posiadaniu Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucji wiodącej przy jego realizacji. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Działania wyznaczone do realizacji będą obszarami podlegającymi monitorowaniu. Rezultatem monitoringu będą sprawozdania roczne, o których mowa w art.179 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 Dla Gminy Chęciny odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Chęciny, a także dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł. Środki finansowe na

Harmonogram działań w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022 – 2024 dla Gminy Chęciny

Cel operacyjny nr 1 Zapewnienie rodzinom poczucia bezpieczeństwa socjalnego oraz stabilizacji.				
Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.1	Udzielanie rodzinom będącym w trudnej sytuacji życiowej pomocy finansowej i rzeczowej.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none">Liczba rodzin objęta pomocą społeczną, świadczeniami rodzinnymi.	Rok 2022 -2024
1.2	Zapewnienie dzieciom i młodzieży pomocy w postaci posiłków, w tym w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none">Liczba rodzin, dzieci i osób dorosłych korzystających z posiłków w programie i poza programem.	Rok 2022 -2024
1.3	Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendium o charakterze socjalnym.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none">Liczba osób, objętych wsparciem stypendialnym.	Rok 2022 -2024
1.4	Udzielanie świadczeń w ramach programu „Rodzina 500+”.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none">Liczba osób objętych wsparciem w ramach programu.	<u>Do maja</u> <u>2022 r.</u>
1.5	Zapewnienie poradnictwa rodzinnego: psychologicznego, pedagogicznego w zakresie terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.	MGOPS, GKRPA, PCPR w Kielcach, Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano”.	<ul style="list-style-type: none">Liczba osób korzystających z poradnictwa.Liczba udzielonych porad.Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	Rok 2022 -2024
1.6	Pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin z dziećmi.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none">Liczba rodzin z dziećmi objętych wsparciem.	Rok 2022 -2024

Cel operacyjny nr 3 Podnoszenie jakości i efektywności usług na rzecz wspierania rodziny.				
L.p	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
3.1	Szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego.	MGOPS, placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniu. 	Rok 2022 -2024
3.2	Zapewnienie dostępu do szkoleń i superwizji dla asystenta rodziny i pracowników socjalnych.	MGOPS	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych szkoleń i superwizji. 	Rok 2022 -2024
3.3	Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach i perspektywach poprawy swojej sytuacji.	MGOPS, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> Liczba udzielonych informacji. 	Rok 2022 -2024
3.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i kościelnymi oraz instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie. Współpraca z Sądem Rejonowym w Kielcach oraz Kuratorami Sądowymi.	MGOPS, Urząd Gminy i Miasta w Chęcinach, PCPR w Kielcach, Ośrodek Leczenia Uzależnień „San Damiano”	<ul style="list-style-type: none"> Liczba instytucji i organizacji pracujących na rzecz dziecka i rodziny. 	Rok 2022 -2024
3.5	Realizowanie przez placówki oświatowe programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno - wychowawczych przeciwdziałających dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe, Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach MGOPS, świetlice środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów i liczba dzieci objętych programami. 	Rok 2022 -2024
3.6	Realizowanie przez asystenta rodziny zajęć w szkole – pogadank, prezentacji, konkursów plastycznych o charakterze edukacyjno – wychowawczym przeciwdziałającym dysfunkcjom społecznym.	Placówki oświatowe, Centrum Kultury i Sportu w Chęcinach, MGOPS, świetlice środowiskowe	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów i liczba dzieci objętych programami. 	Rok 2022 -2024
Cel operacyjny nr 4 Zapewnienie pobytu w pieczy zastępczej, objęcie opieką dziecka poza rodziną				